

**INTERAKSI ETNIK DAN POLARISASI DI MALAYSIA:
TINJAUAN DI KALANGAN PELAJAR
UNIVERSITI DAN KOLEJ**

ROSILA BEE BT. MOHD HUSSAIN

**FAKULTI SASTERA DAN SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

JANUARI 2005

Perpustakaan Universiti Malaya

A511898334

**INTERAKSI ETNIK DAN POLARISASI DI MALAYSIA:
TINJAUAN DI KALANGAN PELAJAR
UNIVERSITI DAN KOLEJ**

ROSILA BEE BT. MOHD HUSSAIN

**TESIS DISERAHKAN UNTUK MEMENUHI
KEPERLUAN BAGI
IJAZAH SARJANA SASTERA**

**FAKULTI SASTERA DAN SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

JANUARI 2005

PENGAKUAN

Saya akui bahawa karya ini adalah hasil kerja saya sendiri. Sepanjang pengetahuan saya, hasil kerja saya ini tidak mengandungi bahan-bahan yang pernah ditulis atau diterbitkan kecuali hasil nukilan-nukilan dan ringkasan-ringkasan yang setiap satunya telah saya jelaskan sumbernya.

Tarikh: 31.05.05

Nama: ROSILA BEE BT. MOHD HUSSAIN

Tandatangan:

PENGHARGAAN

Kajian ini tidak akan dapat disempurnakan tanpa bantuan dan sokongan daripada pelbagai pihak. Justeru itu, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan jutaan terima kasih kepada semua pihak yang telah memberi pelbagai bentuk bantuan sama ada dari segi material mahupun sokongan moral dalam menyiapkan hasil kajian ini. Antaranya:

1. Prof. Madya Dr. Raymond Lee selaku penyelia yang telah banyak memberi panduan, sokongan dan tunjuk ajar yang berterusan.
2. Prof. Dr. Hussain Mohamed, Ketua Jabatan Antropologi dan Sosiologi, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya.
3. Semua pensyarah dan rakan sejawat di Jabatan Antropologi dan Sosiologi, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya.
4. Puan Shazlin Adila dan En. Sivamurugan, tenaga pengajar, Jabatan Antropologi dan Sosiologi atas bantuan untuk mendapatkan kerjasama responden dalam kajian soal-selidik dan bahan-bahan bacaan berkaitan.
5. Bahagian Hal Ehwal Pelajar, Universiti Malaya, Universiti Kebangsaan Malaysia, Universiti Putra Malaysia dan Pengetua Kolej Bandar Utama, Kolej Stamford dan Kolej PTPL.
6. Semua responden yang terlibat dalam kajian soal-selidik.
7. Khusus kepada suami dan dua puteri tercinta dan juga keluarga atas sokongan moral dan dorongan yang berterusan serta sabar menghadapi kerenah penulis dalam menyiapkan hasil kerja ini.
8. Akhir sekali kepada semua yang telah terlibat secara langsung mahupun tidak langsung dalam kajian ini.

Rosila Bee Mohd Hussain
Jabatan Antropologi dan Sosiologi.

ABSTRAK

Justifikasi khusus yang tepat dan mantap tentang isu polarisasi etnik di Malaysia masih sukar diperolehi. Ini adalah oleh kerana masih terdapat faktor pengaruh sekeliling serta faktor sosio-budaya yang kuat dalam mengawal dan membentuk tingkah laku dan persepsi golongan yang terlibat. Faktor interaksi mempunyai implikasi yang penting dalam mencorakkan hala tuju masyarakat Malaysia amnya.

Sejumlah 720 responden yang ditemuduga di Institusi Pengajian Tinggi Awam dan Swasta yang terlibat masih menyemaikan faktor bahasa dan agama dalam interaksi seharian mereka dengan kumpulan etnik lain. Walaubagaimanapun responden yang ditemuduga dalam kajian ini tidak dapat dikatakan mewakili pendapat Institusi Pengajian Tinggi yang lain. Keputusan kajian yang diperolehi menunjukkan bahawa perbezaan pendapat yang wujud di antara pelajar dari kumpulan etnik yang berbeza adalah signifikan seperti dalam hal berkaitan interaksi dan perasaan terhadap pelbagai kumpulan etnik.

Kajian penulis dijalankan melalui jalinan-jalinan berikut. Bab Pertama mengemukakan penilaian dan perbincangan mengenai hubungan etnik dan polarisasi yang wujud dalam masyarakat dengan merujuk kepada kajian-kajian terdahulu dalam bidang ini. Bab Kedua pula menyentuh aspek integrasi etnik di Malaysia serta masalah yang wujud dalam interaksi antara masyarakat pelbagai

etnik serta apakah sikap mereka terhadap konsep integrasi yang digembar-gemburkan dalam hubungan seharian mereka.

Bab Ketiga dan Keempat menggariskan bentuk kajian serta latar belakang responden terlibat. Keputusan analisa kajian termasuk aspek kebolehpercayaan serta kesahihan jawapan yang diperolehi dibincangkan dalam Bab Kelima. Manakala penghujahan bagi keputusan-keputusan kajian dibincangkan di dalam Bab Keenam iaitu bab yang terakhir yang turut memberikan kesimpulan serta implikasi terhadap hasil kajian penulis dalam isu interaksi dan polarisasi etnik.

ABSTRACT

A strong justification for the issue of ethnic polarization in Malaysia is lacking. There are many social and cultural factors that influence ethnic interaction. The nature of this interaction has important implications in the integration of Malaysian society.

A total of 720 subjects were interviewed in public and private institutions of higher education. These subjects considered language and religion as important factors in their daily interaction with other ethnic groups. Results from this research showed that there were significant differences related to interaction and feelings towards other ethnic groups. However, the subjects in this study were not randomly selected and cannot be considered as representative of all students in Malaysian institutions of higher education.

The first chapter reviews the literature on ethnic relations and polarization. The second chapter discusses different aspects of ethnic integration in Malaysia and the problems that arise in daily interactions among various ethnic groups. The third and fourth chapters describe the research methods and the respondents' background. Results of the survey are analyzed and discussed in the fifth chapter. Discussion of the results is presented in Chapter Six which is also the final chapter that includes the conclusions and the implications of the study on the issues of ethnic interaction and polarization.

ISI KANDUNGAN

	Halaman
Pengakuan.....	iii
Penghargaan.....	iv
Abstrak.....	v
Abstract.....	vii
Isi Kandungan.....	viii
Senarai Jadual.....	xi
Senarai Carta.....	xiii

BAB 1: HUBUNGAN ETNIK DAN POLARISASI

Pendahuluan	1
1.1 Polarisasi Etnik.....	2
1.2 Polarisasi dan Integrasi dalam Arena Politik.....	6
1.3 Hipotesis.....	11
1.4 Unjuran Konteks.....	22
Asimilasi dan Akulturasi.....	23
Stratifikasi.....	28
Stereotaip.....	30
1.5 Objektif Kajian.....	33

BAB 2: INTEGRASI ETNIK DI MALAYSIA

2.1 Etnisiti di Malaysia.....	35
2.2 Proses Interaksi dan Integrasi	43
2.3 Masalah Interaksi yang Wujud.....	49
2.4 Peranan Institusi Pendidikan dalam Integrasi Etnik.....	55

BAB 3: TINJAUAN KAJIAN BENTUK KAJIAN

3.1 Bentuk Kajian dan Kaedah Pengumpulan Data.....	61
3.2 Populasi dan Pengambilan Sampel Kajian.....	64
3.3 Permasalahan Kajian.....	67
3.4 Analisis Data.....	69

BAB 4: LATAR BELAKANG RESPONDEN

4.1 Aspek Latar Belakang Responden	70
4.2 Aspek Pendidikan Responden.....	75
4.3 Aspek Persekitaran Responden.....	81

BAB 5: HASIL KAJIAN

5.1 Polarisasi Etnik	87
i. Interaksi Dengan Kumpulan Etnik.....	87
ii. Perasaan Terhadap Kumpulan Etnik	91
iii. Hubungan Etnik di Kampus.....	97
iv. Gambaran Hubungan Etnik di Malaysia.....	101

5.2 Pelajar dan Pendidikan	105
i. Pendidikan di Peringkat Sekolah Rendah Dan Menengah.	105
ii. Masalah Yang dihadapi di Kampus.....	109
iii. Masalah Yang dihadapi Ketika Berinteraksi Dengan Kumpulan Etnik Lain di Kampus.....	112
5.3 Integrasi dan Perpaduan Nasional..	116
i. Kepelbagaian Etnik Dalam Kampus Dan Negara.....	117
ii. Aktiviti-Aktiviti Untuk Menggalakkan Integrasi Dan Perpaduan Kaum.....	119
iii. Masa Hadapan Hubungan Etnik Dan Perpaduan Nasional...	122
5.4 Korelasi antara skel kajian.....	124

BAB 6: PENILAIAN KAJIAN DAN PENUTUP

6.1 Penghujahan kajian.....	131
6.2 Implikasi Kajian.....	146
6.3 Cadangan Kajian	151
6.4 Penutup.....	153

Bibliografi.....

Lampiran

Peta Lokasi.....	Apendiks 1
Borang Soal-selidik.....	Apendiks 2
Berita Daripada Keratan Akhbar.....	Apendiks 3

SENARAI JADUAL

	Halaman
Jadual 1.1 : Saiz Penduduk Malaysia (juta orang)	2
Jadual 1.2 : Jumlah Penduduk Mengikut Kumpulan Umur	2
Jadual 4.1: Kumpulan Etnik	73
Jadual 4.2: Agama	74
Jadual 4.3: Aliran Pendidikan di Peringkat Sekolah Rendah dan Menengah	76
Jadual 4.4: Pendidikan di Peringkat Universiti atau Kolej	77
Jadual 4.5: Fakulti atau Jabatan di Universiti atau Kolej	78
Jadual 4.6: Gunatenaga Belia Mengikut Pekerjaan dan Kumpulan Etnik (%)	81
Jadual 4.7 : Komposisi Etnik di Tempat Kediaman	82
Jadual 5.1: Interaksi dengan Kumpulan Etnik	88
Jadual 5.2: Perasaan Terhadap Kumpulan Etnik	93
Jadual 5.3: Hubungan Etnik di Kampus	97
Jadual 5.4: Hubungan Etnik di Malaysia	102
Jadual 5.5: Aliran Pendidikan di Peringkat Sekolah Rendah dan Menengah	106
Jadual 5.6: Masalah Yang dihadapi di Kampus	110
Jadual 5.7: Masalah Ketika Berinteraksi Dengan Lain-lain Kumpulan Etnik	113
Jadual 5.8: Pandangan Responden Tentang Kepelbagaian Etnik di Kampus dan Negara	117
Jadual 5.9: Aktiviti-aktiviti Untuk Menggalakkan Integrasi Kaum	120

Jadual 5.10: Korelasi Antara Kumpulan Etnik dan Perasaan Negatif Terhadap Etnik Lain	124
Jadual 5.11: Korelasi Antara Kumpulan Etnik dan Interaksi Dengan Kumpulan Etnik Lain	127
Jadual 5.12: Korelasi Antara Kumpulan Etnik dan Kelebihan Kepelbagaian Etnik di Kampus dan Negara	128
Jadual 5.13: Korelasi Antara Kumpulan Etnik dan Hubungan Etnik di Kampus dan Negara Lima Tahun Akan Datang	129

SENARAI CARTA

	Halaman
Carta 2.1: Tahap Ombakan Pengaruh Luar	42
Carta 2.2: Hubungan Yang Jarang Wujud Antara Integrasi Dan Konflik	50
Carta 4.1: Kategori Umur	70
Carta 4.2: Jantina	72
Carta 4.3: Tahun Pengajian di Universiti dan Kolej	80
Carta 5.1: Pecahan Peratusan Mengikut Kumpulan Etnik	86
Carta 5.2: Makluman Responden Tentang Kewujudan Masalah di Kampus	109
Carta 5.3: Adakah Terdapat Aktiviti yang Menggalakkan Interaksi Kaum	119
Carta 5.4: Hubungan Etnik Lima Tahun Akan Datang	122